

רע"פ 7887/20 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 7887/20

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע בתיק עפ"ג 10167-09-20 מיום 30.9.2020 שניתן על ידי כב' סג"נ אריאל ואגו וכב' השופטים גד גדעון וגאולה לוין

בשם המבקש: עו"ד עינת גיר

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטים א' ואגו (סג"נ), ג' גדעון וג' לוין) בעפ"ג 10167-09-20, מיום 30.9.2020, בגדרו התקבל ערעור המשיבה על קולת העונששגזר בית משפט השלום באילת (כב' השופטת' אדלשטיין) בת"פ 43786-03-20.

ההליך בבית משפט השלום

1. המבקש הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות של תקיפת בת-זוג, לפי סעיף 382(ג) לחוק; ותקיפה סתם בנסיבות מחמירות של תקיפת בת-זוג (שלוש עבירות), לפי סעיף 382(ב) לחוק.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, במהלך חופשה משפחתית בבית מלון עם אשתו, שהיא כיום גרושתו

(להלן: המתלוננת) ובתם, שהייתה באותה העת תינוקת בת חמישה חודשים (להלן: התינוקת) ניטשו כוח בין המבקש לבין המתלוננת, לאחר שצבט אותה בעודה ישנה. בהמשך, הכניס המבקש את ידו לחזה של המתלוננת ולחץ עליו בחוזקה, הכה אותה בגבה ושרט את ידיה. משביקשה ממנו המתלוננת להפסיק, אחז בההמבקש והשליך אותה לרצפה, רכן מעליה, הכה אותה בסטירות לפניה ובעט עם רגלו ברגליה. המתלוננת הצליחה להדוף את המבקש מעליה וביקשה כי יחדל ממעשיו, והוא הבטיח שלא יעשה זאת שוב.

בהמשך, בצהרי אותו יום, כעס המבקש על המתלוננת ואיים עליה כי יהרוג אותה. המבקש הניח את התינוקת על המיטה, השליך את המתלוננת לעבר ספה בחדר, הכה אותה בסטירות לפניה, בעט ברגליה, נשך אותה בידה וכשניסתה להימלט לחדר השירותים, משך אותה בכוח והשליך אותה על הספה, הכה בפניה ובעט ברגליה. המתלוננת הצליחה לברוח לחדר השירותים ולנעול עצמה בו. המבקש דפק בחוזקה על דלת השירותים ואיים כי אם לא תפתח את הדלת, יהרוג אותה ואת בתם התינוקת. לשמע האיום ובכיה של הבת, יצאה המתלוננת מחדר השירותים, ניגשה אל הבת והרימה אותה בידיה. המבקש לקח בכוח את התינוקת מהמתלוננת והשליך אותה על המיטה. כשניגשה המתלוננת לבתם כדי להרימה, תפס המבקש את המתלוננת, השליך אותה על הרצפה, בעט ברגליה וסטר לה בפניה.

המתלוננת נסה לעבר דלת החדר, פתחה אותה וצעקה לעבר עובדי בית המלון שהיו במסדרון כי יצילו אותה מהמבקש ויזמינו משטרה. המבקש אמר לעובדי בית המלון שלא יתערבו כי זו אשתו, גרר את המתלוננת על הרצפה בכך שמשך אותה בכוח מידיה, הכניס אותה בחזרה לחדר וסגר את הדלת. במקום הוזעק קצין הביטחון שלבית המלון, ולאחר שהמבקש סרב לפתוח את הדלת נכנס קצין הביטחון באמצעות כרטיס מאסטר והמבקש אמר לו שהכל בסדר. המתלוננת ניסתה לברוח מן החדר אולם המבקש אחז בחוזקה בידיה ומשך אותה לכיוונו ורק לאחר שקצין הביטחון התרה בו כי יפעיל נגדו כוח, שחרר המבקש את המתלוננת.

כתוצאה מהאירוע המתואר נגרמו למתלוננת חבלות של ממש: המטומות בידיה וברגליה, שריטות בגופה ואדמומיות בפניה.

כשבועיים לפני כן תקף המבקש את המתלוננת בכך שצבט את ידיה וכשאמרה לו שהוא מכאיב לה, תפס בשערות ראשה, אמר לה שיגזור אותו ואז תלש שערות מראשה.

כשלושה חודשים לפני כן, שבר המבקש למתלוננת כלי איפור וארון זכוכית וכחמישה חודשים לפני האירוע במלון, תקף המבקש את המתלוננת בכך שסטר לה בנוכחות אמו, שלקחה את התינוקת לידיה והרחיקה את המבקש מהמתלוננת.

3. בגזר דינו של בית משפט השלום, נקבע כי יש לראות בעבירות שביצע המבקש אירוע אחד, הדורש בהתאמה, קביעת מתחם עונש הולם אחד. בית המשפט עמד על כך שהפגיעה בערכים החברתיים המוגנים - הזכות לשלמות הגוף, לתחושת ביטחון ולחירות הפרט - בנסיבות ביצוע העבירות, היא בינונית-גבוהה. בנוסף, סקר בית המשפט את מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות בהן הורשע המבקש ונתן דעתו לנסיבות ביצוע העבירות: מספר העבירות שבוצעו, מידת חומרתן והעובדה שהמבקש לא חדל ממעשיו אף שהמתלוננת הצליחה להימלט מידי מספר פעמים לאורך האירוע בבית המלון; הנזקים הנפשיים הנלווים לסוג זה של אלימות; הסיכון שבמעשים לבתו הקטינה; התמשכות המעשים לאורך מספר חודשים; ההשפלה שחוותה המתלוננת והתפיסה הרכושנית והמחפצה שלו כלפיה; ותוכן האיומים

שהשמיע. על רקע כל אלו, קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בין 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר בפועל.

בגזירת העונש בתוך מתחם העונש ההולם, שקל בית המשפט את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. מחד גיסא, נשקלו לחומרא שיקולי הרתעה והלימה כלפי תופעת האלימות במשפחה כלפי נשים. מאידך גיסא, נשקלו לקולא, בין היתר, הודאתו של המבקש בכתב האישום המתוקן, אשר חסכה זמן שיפוטי יקר ואת העדת המתלוננת, וכן העובדה שהמבקש שהה במעצר מאחורי סורג ובריח, שתנאיו קשים מתנאי מאסר, במשך חצי שנה והסיכון להידבקות בנגיף הקורונה. בנוסף נשקלה לחובת המבקש עבירה הקודמת של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו. לאור כל האמור, החליט בית המשפט למקם את עונשו של המבקש ברף הבינוני-נמוך של מתחם העונש ההולם שקבע ולגזור עליו 11 חודשי מאסר בפועל מיום מעצרו, לצד מאסרים מותנים, פיצוי למתלוננת וקנס.

ההליך בבית המשפט המחוזי

4. המשיבה ערערה לבית המשפט המחוזי על קולת העונש בטענה כי מתחם העונש שקבע בית משפט השלום אינו הולם את חומרת העבירות בהן הורשע המבקש, כמו גם את מדיניות הענישה הנהוגה, וכי יש להחמיר בעונשו. המשיבה עתרה למתחם עונש הולם של 24-48 חודשי מאסר בפועל ולעונש ברף הבינוני-נמוך של מתחם זה, כשליטתה העונש הראוי עומד על 24 חודשי מאסר בפועל.

בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור. נקבע, כי בנסיבות בהן בוצעו העבירות, מתחם העונש אינו משקף באופן הולם את מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים וכי בית משפט השלום נתן משקל יתר למדיניות הנוהגת על פי הפסיקה שסקר, על פני שאר שיקולי הענישה. לפיכך, העמיד בית המשפט המחוזי את מתחם העונש ההולם על 12-36 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט הדגיש כי מדובר במסכת אירועים, שהתפרסו על פני מספר חודשים, ולא באירוע נקודתי, כאשר גם האירוע בבית המלון היה ממושך וכלל מספר התפרצויות, והכל בנוכחות הבת התינוקת ותוך איום להרוג את שתיהן. בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, אותן פירט בית משפט השלום בגזר דינו, ונוכח ההלכה לפיה ערכאת הערעור אינה ממצה את מלוא חומרת הדין עם הנאשם, החליט בית המשפט המחוזי להשית על המבקש עונש מאסר בפועל של 20 חודשים, ללא שינוי ביתר רכיבי גזר הדין.

המבקש סבור כי בית משפט קמא שגה כשהחמיר בעונשו באופן בלתי סביר. מכאן בקשת רשות הערעור שלפניי.

נימוקי הבקשה

5. לטענת המבקש, יש ליתן רשות ערעור לאור פער הענישה החריג בין העונש שגזרה עליו הערכאה הדיונית לבין העונש שהושת עליו בבית המשפט קמא. נטען כי פער משמעותי בין העונשים אינו מתיישב עם העקרון המנחה לפיו אין ערכאת הערעור ממצה את הדין עם הנאשם ואף פוגע בהגינות ההליך. זאת בפרט מקום בו העונש שהטילה ערכאת הערעור חורג מרמת הענישה המקובלת. לעמדת המבקש, גם אם נדרשת החמרה במדיניות הענישה הנהוגה, הלכה היא כי הדבר צריך להיעשות באופן הדרגתי ומנומק, ולא כך נעשה במקרה דנן, עת עונשו כמעט והוכפל מבלי שפורטו

6. לאחר שעיינתי בבקשה על נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.

הלכה היא, כי רשות ערעורב"גלגולשלישי" תינתן במקרים בהם מתעוררת שאלה עקרונית בעלת חשיבות משפטית או ציבורית החורגת מעניינים הפרטיים להצדדים, אובמקרים חריגים, בהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 4416/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (4.7.2019)). הבקשה שלפניי אינה עומדת באמות מידה אלו.

הבקשה ממוקדת בחומרת עונשו של המבקש, אשר ככלל, אינה מצדיקה מתן רשות ערעור, למעט במקרים חריגים, בהם ניכרת סטייה משמעותית ממדיניות הענישה המקובלת או הראויה בעבירות דומות (רע"פ 4662/20 יאסין נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (14.7.2020) (להלן: עניין יאסין)). גם פער ענישה בין שתי הערכאות, כשלעצמו, אינו מצדיק מתן רשות ערעור.

7. המקרה שלפניי אינו נמנה עם אותם מקרים חריגים המצדיקים התערבות של בית משפט זה. בדין פסק בית המשפט המחוזי כי בית משפט השלום שגה כשקבע מתחם ענישה מקל שאינו משקף מתן משקל ראוי לעקרון ההלימה ולמידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים. יפים לעניין זה הדברים הבאים:

"קשה להלום כי בישראל של המאה העשרים ואחת, עדיין רווחת התופעה של אלימות במשפחה, ובמיוחד אלימות נגד בת זוג, משל הייתה רכוש וקניינו של הבעל. כל זאת, תוך ניצול פערי כוחות פיזיים, לעתים תוך ניצול תלות כלכלית ורגשית של בת הזוג, ותוך ניצול העובדה שהדברים מתרחשים בין כתלי הבית כשהם סמויים מן העין. התופעה מעוררת שאט נפש וסלידה, והענישה בעבירות אלה צריכה לשקף את המימד המחמיר של עבירות אלימות במשפחה, תוך הכרה בעוול ובנזק הנפשי או הפיזי שנגרם לבת הזוג ובפגיעה בכבודה." (ע"פ 669/12 עמאל נ' מדינת ישראל (19.4.2012)).

בעניינינו, מדובר במספר עבירות שבוצעו לאורך תקופה ובאלימות שעוצמתה התגברה ממקרה למקרה, עד שבאירוע האחרון, בבית המלון, נהג המבקש באופן משולל רסן וחדל ממעשיו רק בשל התערבות חיצונית.

בנסיבות אלו, לא מצאתי כי העונש שנגזר על המבקש סוטה ממדיניות הענישה המקובלת והראויה, ולבטח שלא חורג ממנה במידה ניכרת (ראו והשוו: רע"פ 3116/15 פלוני נ' מדינת ישראל (6.5.2015); רע"פ 977/16 פלוני נ' מדינת ישראל (10.2.2016)).

בנוסף, וכפי שציין בית המשפט קמא, הענישה הנוהגת היא שיקול אחד מבין שיקולי הענישה בקביעת מתחם העונש ההולם, שקביעתו משמיעה קביעה ערכית (כעולה מהוראת סעיף 40 לחוק) (ע"פ 3698/20 מחאמיד נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (2.11.2020); ע"פ 322/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (9.10.2016)).

לאור כל האמור לעיל, ומשגזר דינו של המבקש בבית המשפט המחוזי אינו הולם את חומרת העבירות, על פי טיבן ומספרן, שבהן הורשעה המבקש לא מצאתי כיפעה הענישה בין הערכאות, שהיא אכן פער משמעותי, מצדיק מתן רשות ערעור (ראו והשוו: רע"פ 5685/12 פלוני' מדינת ישראל (31.7.2012)).

8. אשר על כן, הבקשה למתן רשות ערעור נדחית.

ניתנה היום, כ"ו בטבת התשפ"א (10.1.2021).

שׁוֹפֵט
